

*Banking and Payments Authority of
Kosovo*

Head Office, Prishtina

Tel: 038-548-059

Fax: 038-526-840

BANKARSKI I PLATNI AUTORITET KOSOVA (BPK)

Na osnovu ovlašćenja iz člana 17.b Uredbe UNMIK-a (br.24/2001 od 1, oktobra 2001) o izmeni Uredbe br. 20/1999 o Bankarskom i platnom autoritetu Kosova i člana 3.3 Uredbe UNMIK-a (br. 25/2001 od 5.oktobra 2001) o izdavanju dozvola za rad, nadzor i uređenje osiguravajućih kompanija i osrednika osiguranja,

U cilju sprovođenja člana 74 Uredbe UNMIK-a br. 25/2001,

Upravni odbor Bankarskog i platnog autoriteta Kosova, na sednici održanoj 28.marta 2002. godine, usvojio

Pravilo 30

O osnovaosti i iznosu traživanja osiguranika i poverilaca u likvidaciji

Član 1.

1. Delokrug pravila

Ovo pravilo primenjuje se na osiguravajuće kompanije i posrednike osiguranja koji su dobili dozvolu za rad od BPK.

2. Zakonsko ovlašćenje

Ovim pravilom sprovodi se član 74, poglavlje XI Uredbe o osiguranju koji se odnosi na prinudnu upravu. Utvrđivanje osnovanosti i iznosa potraživanja osiguranika i drugih poverilaca kompanije pod prinudnom upravom i u likvidaciji je od suštinskog značaja za maksimalnu zaštitu potrošača, sprečavanje daljih šteta i stabilizaciju delatnosti osiguranja na Kosova. Polazeći od tih pretpostavki BPK je usvojila ovo pravilo.

3. Definicije

Izrazi koji su upotrebljeni u ovom pravilu imaju sledeće značenje:

“Kompanija u likvidaciji” ili “kompanija pod stečaj” odnosi se na licenciranu kompaniju kojoj je BPK naložilo usled nesolventnosti ili na njen dobrovoljni zahtev za likvidaciju odobrenog od strane BPK.

“Kompanija” označava jednu ili obe kompanije – osiguravajuću kompaniju i posrednika osiguranja pod nadzorom BPK, uključujući i kompanije druge jurisdikcije koje su ovlašćene od strane BPK da obavljaju poslove osiguranja na Kosovu.

“Ukupno sredstva” ili “opšti fond”, označava svu imovinu, nepokretnu ili ličnu, bez specifikacije da li je stavljena pod hipotekom, založena, deponirana ili drugačije zadužena, sredstva za bezbednost ili beneficije pojedinih lica u određenoj klasi osiguranja.

“Prioritetno potraživanje” označava svaki realni odštetni zahtev ili vrstu potraživanja koje Uredba o osiguranju i ovo pravilo priznaju kao prioritete za plaćanje iz aktive kompanije u likvidaciji.

“Platežna nesposobnost” je finansijski uslov kompanije koja više nije u stanju da podmiri svoje obaveze.

“Obezbedjeni odštetni zahtev” je svaki zahtev za nadoknadu štete koji je obezbeđen hipotekom, tapijom, zalogom, kaucijom, ugovorom ili bilo koje drugo potraživanje na posebna sredstva kompanije.

“Prinudni upravitelj” je imenovano lice koje u korist BPK preuzima kontrolu i prinudnu upravu nad sredstvima nesolventne kompanije ili kompanije u likvidaciji, za plaćanje opravdanih obaveza po osnovu odštetnih zahteva kompanije koja je pod prinudnom upravom. Osim kada kontekst ima drugi smisao pod izrazom “prinudni upravitelj” podrazumeva se: “likvidator”, “rehabilitator” ili “konzervator”.

“Neliquidirano potraživanje” označava potraživanje ili odštetni zahtev zasnovan na pravu pojačanog delovanja za vreme prinudne uprave zbog čega nisu utvrđene obaveze kompanije, odnosno njihov iznos niti su likvidirane.

Član 2.

Prioritetna potraživanja i utvrđivanje opravdanost potraživanja

1. Član 74. Uredbe o osiguranju

Član 74. Uredbe o osiguranju utvrđuje prioritet otplaćivanja odštetnih zahteva prema klasi osiguranja od kompanije pod stečaj, po ovom redosledu:

- a) Obezbedjena potraživanja.
- b) Potrebni i opravdani troškovi prinudnog upravitelja i BPK, uključujući isplate i honorare profesionalaca angažovanih u sprovođenju prinudne uprave,
- c) Opravdane plate i beneficije socijalnog osiguranja radnicima, u periodu od 2 (dva) meseca pre početka stečaja,
- d) Legitimno odštetni zahtevi koji nisu plaćeni prema polisama osiguranja.
- e) Nezaradjene premije,
- f) Porezi i dugovi tokom jedne godine pre uvođenja prinudne uprave
- g) Ostali poverioci i nepokriveni delovi obezbeđenih potraživanja, ako ih ima.

Prinudni upravnik će grupisati sve osnovane odštetne zahteve prema pojedinim klasama. Grupisanje će se izvršiti na osnovu prioriteta otplaćivanja odštetnih zahteva.

2. Utvrđivanje osnovanosti zahteva za odštetu

Da bi bio opravdan i uzet u obzir za plaćanje, odštetni zahtev:

- a) Mora de se podnese na vreme i na način propisan ovim pravilom.
- b) Priroda i iznos potraživanja treba da odgovara dokumentima kompanije u likvidaciji, ako su na raspolaganju.
- c) Ukoliko se potraživanje ne slaže sa dokumentacionim podacima kompanije, ili raspoloživi podaci nisu adekvatni za utvrđivanje opravdanosti, prinudni upravitelj će od podnosioca zahteva tražiti da se u određenom roku dostave dokazi koji potvrđuju da se potraživanje odnosi na kompaniju i da oštećena strana ima pravo na obeštećenje.
- d) Na osnovu diskrecionog prava, BPK može da utvrdi osnovanost svakog odštetnog zahteva za koje smatra da je uredno podnet i arhiviran.

3. Objavljivanje zahteva

Prinudni administrator će obaveštavati sve poverioce i potencijalne potražioce o sredstvima kompanije u likvidaciji, objavljivanjem sledećih uputstava/ vodiča:

- a) Najmanje jednom u četiri (4) uzastopne nedelje u najtiražnijem dnevnom listu na područjima koja ce BPK propisati, i/ili, u drugim medijama (radio i televizija) po nahođenju BPK.
- b) Svi odštetni zahtevi koji se uzimaju u obzir za plaćanje, mora da se podnose prinudnom upravitelju ilii BPK, u roku od devedeset (90) dana od poslednjeg datuma serije objavljivanja u skladu sa gornjim podčlanom a). Obaveštenje će jasno navesti ovaj uslov.
- c) Svi odštetni zahtevi koji se smatraju plativim, moraju da se dostave potpuno u skladu sa propisanim uslovima BPK .

4. Oblik i sadržina zahteva.

Obrazac zahteva se dobija kod prinudnog upravitelja ili BPK. Zahtev prema ovom pravilu mora da se dostavi pod zakletvom, uz sledece pojedinosti:

- a) iznos i pojedinosti zahteva.
- b) da li je navedeni zahtev obezbedjen ili neobezbedjen i, ukoliko je obezbedjen, navesti vrstu i iznos obezbedjenja,
- c) plaćanja koja je kompanija u likvidaciji izvršila po tom zahtevu, ukoliko ih ima.
- d) da je potraženi iznos i stvarni dug kompanije pravnovaljan za isplatu,
- e) da ne postoji nikakav sporazum o nadoknadi, uključen ili primenjiv za takvo potraživanje.
- f) druge pojedinosti koje može da zatraži BPK.

5. Podmirivanje nelikvidiranih potraživanja.

- a) Bez obzira na to da li je utvrđen iznos potraživanja, svako potraživanje koje nije likvidirano, mora se podmiriti u propisanom roku iz stava 3, i arhivirati prema stavu 4. ovog člana.
- b) Zahtev trećeg lica koji nije rešen u roku koji je naložila prinudna uprava, mora se arhivirati kao nerazrešeno potraživanje.
- c) Nijedan odštetni zahtev koji nije likvidiran ne može da se podmiri dok se ne utvrdi vrsta i iznos, odnosno dok se ne razvrsti u odgovarajuću klasu prioriteta otplaćivanja odšteta.

6. Opravdani zahtevi koji ne treba da se podmire

Kao predmet utvrđivanja iznosa potraživanja, kako je primenljivo prema članu 3 ovog pravila, sledeći zahtevi se smatraju opravdanim i biće isplaćeni u skladu sa klasom prioriteta i utvrđenim uslovima koje slede u nastavku:

- a) Zahtevi za povraćaj premija, uključujući i pravo ustupanja dobitka,

- b) Neplaceni deo beneficija od polisa osiguranja za koji je kompanija otpočela plaćanje pre dana uvođenja prinudne uprave.
- c) Potraživanja zasnovana na nezarađene premije.
- d) Zahtevi prispeli Vladi Kosova za poreze i druge obaveze koje su dospele prvog dana u mesecu pre prinudne uprave.
- e) Svi ostali zahtevi koje BPK ocenjuje da su osnovani i utvrđuje podjednako kao prithodne.

Član 3. Utvrđivanje iznosa potraživanja

1. Obezbedjena potraživanja

Utvrđivanje iznosa obezbeđenog potraživanja zasniva se na sledeće instrukcije:

- a) Odšteta oštećene strane ne sme biti veća od vrednosti osnovnog osiguranja.
- b) Tražilac odštete može da podnese zahtev prinudnom administratoru u kom slučaju tražilac ima pravo na isplatu ravnu vrednosti obezbedjenja ili zahtevanog iznosa, već prema tome koji je iznos manji. Procenjivač kojeg imenuje prinudni administrator uz odobrenje BPK, utvrđuje vrednost obezbeđenja.
- c) Akumulirana kamata na obezbeđeno potraživanje, gasi se od datuma uvođenja prinudne uprave.
- d) Svaki deo obezbedjenog potraživanja koji ostaje neisplaćen prema odnosnom obezbeđenju, biće arhiviran (vođen) kao neobezbeđeno potraživanje i grupisan u svoju klasu u redu prioriteta ili pretpostavke isplaćivanja.

2. Legitimni neplaćeni zahtevi za polise osiguranja i nezarađene premije

- a) Kompanija opšteg osiguranja. Ostatak potraživanja prema polisama osiguranja kompanije opšteg osiguranja sastoji se iz sledećih potraživanja i za iznose utvrđene sledećim direktivama:
- (i) Zahtevi nastali i razrešeni pre datuma početka stečaja za koji period plaćanja su izvršena do tog datuma. Iznos potraživanja utvrđuje se akturijalnim obračunom ili oduzimanjem vrednosti svih neisplaćenih periodičnih suma pomoću metoda koje utvrđuje BPK.
  - (ii) Zahtevi nastali i razrešeni pre stečaja, ali nisu isplaćeni tog datuma. Odšteta je jednaka obračunatom iznosu.
  - (iii) Potraživanja nastala od datuma stečaja, ali jos uvek nisu raportirana od tog datuma (IBNR). Regulator ili ekspert za potraživanja, kojeg imenuje stečajni likvidator – izvršiće utvrđivanje iznosa potraživanja.
  - (iv) Refundiranje ili povraćaj premija. Ako polisa daje strankama pravo poništenja, polisa se smatra ponistenom na dan početka stečaja. Iznos potraživanja je deo utvrđenih premija kojima nije istekao rok, koristeći formulu “kratkoročna skala” usvojena od strane kompanije.
  - (v) Nezarađene premije. Ako se polisa može da se ugasi od strane obeju strana sa efektom definitivnog datuma, iznos potraživanja je srazmerni deo poslednje premije isplaćene u proporciji neistečenog dela perioda za koji je premija isplaćena.
  - (vi) U svim drugim slučajevima primenjuje se najbolja procena vrednosti.
- b) Kompanija za životno osiguranje. Neplaćena potraživanja prema polisama osiguranja kompanije za životno osiguranje sastoje se iz sledećih potraženih iznosa utvrđenih sledećim smernicama:
- (i) Dospеле beneficije na dan ili pre stečaja, za koje periodične isplate efektivno važe od tog datuma. Vrednost potraživanja utvrđuje se aktuarijalnim obračunom ili preko diskonta vrednosti svih neisplaćenih sledećih periodičnih isplata, prema opravdano utvrđenim metodama BPK.
  - (ii) Beneficije u slučaju smrti nastale pre ili do datuma stečaja, čiji iznos nije utvrđen ili izvršen. Iznos potraživanja je iznos beneficije.

(iii) Beneficije od polisa. Za procenjivanju beneficija od polisa životnog osiguranja na snazi od datuma stečaja, upravitelj stečajne mase imenuje nezavisnog aktuara uz odobrenje BPK, koji utvrđuje iznos koji predstavlja vrednost beneficija polise koje primenjuje kompanija. Aktuar će utvrditi pojedinačne vrednosti važećih polisa po metodama i pretpostavkama odobrenih od strane BPK. Izvršena procena aktuara, usvojena od strane BPK je vrednost beneficija prema polisama na snazi u kompaniji.

3. Svi ostali odštetni zahtevi

Prinudni likvidator će utvrditi vrednosti svih ostalih odštetnih zahteva u skladu sa sledećim smernicama:

a) Svi odštetni zahtevi zasnovani na ugovoru ili obavezi za koje kompanija plaća kamatu, zakup, dividendu ili druge fiksne troškove, proceniće se na vrednost kapitala i kamate od datuma stečaja. Sve kamate, zakup, dividende ili fiksni troškovi nastali na dan ili posle datuma stečaja, prestaju da važe.

b) Iznosi obaveza reosiguratelja (drugi od onih koji se obezbeđuju iz fondova kompanija) agenti, podagenti ili brokeri, smatraju se kao neobezbedjene (nepokrivene) obaveze kompanije.

c) Vrednost odštetnih zahteva utvrđuje likvidator nakon ocenjivanja njihove osnovanosti u skladu sa članom 2. ovog pravila. Iznos zahteva će sa utvrditi na osnovu podataka i evidencije kompanije i/ili dokaza ili dokumentacije koju je podneo tražilac. U svakom drugom slučaju, likvidator procenjuje opravdanost i vrednost zahteva.

d) Ako nije nadoknađeno oštećenje trećeg lica iz obaveznog osiguranja motornog vozila, likvidator će proslediti zahtev garantnom fondu, koji će utvrditi vrednost zahteva i dostaviti likvidatoru .

e) U slučaju kada odštetni zahtev treće strane nije pokriven rezervnim fondom kompanije, a likvidator osnovano veruje tražiocu nadoknade, može da pribegne kompromisnom rešenju spora, bez sudskog procesa. U ovom slučaju dogovoreni iznos je iznos potraživanja trećeg lica

f) U slučaju da nekoliko trećih strana traži odštetu čiji iznos prelazi granice polise i nije pojedinačno utvrđen, onda celo potraživanje smatraće se da nije izmireno.

g) Presuda doneta u odsutnosti ili tajnim dogovorom protiv osiguranika, neće se smatrati kao dokaz postojanja potraživanja prema kompaniji pod stečaj, niti odgovornosti osiguratelja za takve štete.

h) Naknada šteta prema kompaniji pod stečajem na osnovu odluke donete tada ili posle pokretanja stečajnog postupka smatra se neprihvatljivim.

i) Zahtev za beneficiju u slučaju smrti koja se desila posle početka stečaja koji se opravdano nije očekivao da se ispuni sa likvidatorom u vremenskom periodu predviđenim ovim pravilom, biće ispunjen od likvidatora ili BPK za vreme stečaja. BPK odrediće njegovu punovažnost i iznos i narediće isplatu po nalogu prioriteta ako je ostatak ukupnih sredstava kompanije još uvek adekvatan da se plati za odštetni zahtev.

Član 4. Nevažeci prioritet ili preferencija

1. Poništeni prioritet ili preferencija

Likvidator može da stavi na stranu sledeće transakcije izvršene od stečajne kompanije i iskoristiće sve pravne lekove za sanaciju aktive za koju je vršen transfer ili da poništi svaku obavezu na toj osnovi:

- a) Transakcije koje su izvršene u toku jedne (1) godine pre pokretanja stečajnog postupka:
  - (i) Prenos imovine koja pripada kompaniji,
  - (ii) Stvaranje prava zadržavanja ili založnice na svu imovinu kompanije.
  - (iii) Stupanje na snagu presude protiv kompanije.
- b) Transakcije prirode iz stava a) koje je kompanija izvršila u toku jedne (1) godine pre ili u roku od dve (2) godine prvenstveno po nalogu likvidatora , već prema tome koji je kraći period.

- c) Transakcije koje uključuju prenos imovine ili stvaranje prava zadržavanja ili tereta na imovinu kompanije, ako:
- (i) Je izvršeno u roku od 6 meseci pre početka stečaja.
  - (ii) Poverilac koji prima prenos ili beneficiju od založnice ili tereta na imovinu ili njegov agent koji vrši dužnost po preporuci ima dobar razlog da veruje da je kompanija nesolventna ili na pragu stečaja.
  - (iii) Poverilac koji prima prenos ili beneficiju od založnice ili zapreke je stranka u bliskom odnosu, u skladu sa članom 56 Uredbe o osiguranju.
- d) Ako je prioritet ili preferencija poništena, likvidator može da povрати ili razmeni imovinu (ako je razmenljiva). U slučaju da je prenos, založnica i garancija isplate istinita i verodostojna, ali je prenosilac založnice nudio manji ekvivalent, prenosiocu ili zadržavaocu prava obezbeđuje se adekvatna nadoknada.

2. Varljivi transferi

Svaki izvršeni transfer i svaka obaveza koja nastaje od strane kompanije pod stečaj u roku od jedne (1) godine pre datuma stečaja smatra se da je obmanjivačka za postojeće i buduće poverioce ako se to desilo bez pravog razmatranja i pokušaja sprečavanja. Prinudni upravitelj ili likvidator, odnosno BPK može da preduzme sve zakonske radnje i mere protiv lica koja su upletena u takve varljive transfere.

Član 5.

Stupanje na snagu

Ovo pravilo stupice na snagu 1. aprila 2002. godine.

David Weatherman
V.d. direktor menadžmenta

